QK495
.F233
T58
1826

DE ARBUTO UVA URSI

DISSERTATIO BOTANICO-MEDICA

QUAM

VENIA EXP. FAC. MED. UPSAL.

PRÆSIDE

C. P. THUNBERG

COMMENDATORE REG. ORD. DE WASA
MED. DOCT. PROF. MED. ET BOT. REG. ET ORD. REG. COLL. SANIT. MEMB. HON. ACAD. CÆSAR. PETROPOL. ET NAT. CURIOS. REG. SCIENT. UPS. LOND. HOLM. AGRIC. MED. ET EVANG. SOCIET. OECON. UPSAL. PATR. HOLM. ET. CIV. OECON. FINL. HONOR. WERMEL. JUNEC. WESTM. CALM. ET ÖREBR. BEROL. ET FRANCOF. ET LIPS. NAT. SCRUT. PARIS. HAFN. MOSCOU. ET HALENS. HIST. NAT. GORENK. PHILAD. LUND. HARLEM. AMSTELOD. BONNENS. OECON. ET INST. LITT. ZELAND. NIDROSIENS. TURICENS. IENENS. LINN. LONDIN. MEDICO-BOTAN. ET HORTI-CULTUR. REG. SCIENT. PHYS. ET PHYTOGRAPH. GÖTTINGENS. SCIENT. GOTHOB. MONACH. ERLANG. WETTER. NANCIENS. MARPURG. MED. PARIS. EMUL ET LINN. MONSPEL. MED. MATRITENS. MED. ET NAT. STUDIOS. EDIMBURG. ET PETROP. MEDICO CHIR. ET PHARMAC. MEMBRO NEC NON ACAD. SCIENT. PARIS. ET INSTITUT. NATION MONSPELIENS. AGRICULT. PARIS. MEDIC. LONDIN. SCANDINAV. FLORENTIN. ET BATAVIN. IND. OR. CORRESPOND.

PRO GRADU MEDICO

PUBLICÆ CENSURÆ OFFERT

AUCTOR
CHR. SÖDERBERG
Wermel.

IN AUDIT. BOTANICO DIE XXIX NOV. MDCCCXXVI.

H. A. & P. M. S.

UPSALIÆ,
EXCUDEBANT PALMBLAD & C.

15

VIRO AMPLISSIMO ATQUE EXPERIENTISSIMO

ERICO HÖGBERG

ARTIS MACHAONIÆ CULTORI GRANDÆVO

ET INDEFESSO

dedicatum

voluit, debuit

AUCTOR.

ÅT

DE

HULDASTE FÖRÅLDRAR

SÅSOM ETT RINGA PROF

AF

SONLIG KÄRLEK OCH TACKSAMHET.

DE ARBUTO UVA URSI.

Quamquam plurima memorabilia de hac planta priori ſeculo conſcripta circiter ſexaginta abhinc annos a Cel. *Joh. Andr. Murray* a) egregie collecta ſunt, tamen notitia illorum temporum, præſertim chemica cum enucleatiori noſtri ævi doctrina minus congruit. Et quum poſtea plurium recentiorum Medicorum cum Uva urſi in multis morbis felici experientiæ, curatæ Hydropis caſum mihi addere contigerit, non potui non, quin animum ad accuratiorem rei impetrandam notitiam accenderem, et ubique ſparſa lumina colligerem. Quibus in unum collectis, lucis, quantum potero, afferam, et primum Phytographicum deinde Chemicum nec non Medicum plantæ Characterem explicare, conabor.

Sectio I. Phytographia.

Jam inde ab antiquis temporibus cognita hæcce fuit planta, crediturque *Diocorides* illam ſub ἰδαίας ῥίζης deſcripſiſſe. Apud *Galenum* b) autem vocatur ἄρκυ σταφυλή; planta enim, quam Hæmoptoicis commendat ſecundum illum "in Ponto creſcit, humilis et fruticoſa eſt, folio memæcyli c) fructum ferens rubrum et rotundum, guſtu auſterum." Poſtea apud plurimos Botanicos variis nominibus occurrit, donec nomen *Arbutus Uva urſi* Linnei tempore vulgo obtinuit. Satis igitur cognita eſt illius deſcriptio et ſynonymia botanica; quare brevem ſolummodo Characterem indicare opus eſt. In *Decandria* et *Di-*

a) Comment. de Arb. Uva urſi Gott. 1765. item Appar. Medicam. Vol. II.

b) de Compoſ. pharm. ſec. loc. L. 7. c. 4. p. 548.

c) *Memœcylum* ſignificat Matthiolus in Comment. in Dioſc. Lib. I.

gynia ſyſtematis ſexualis locum occupat; ſecundum vero naturale inter *Bicornes* Linn., ſeu *Ericas* Juss. interponitur.

Character genericus. d)

Calyx quinquepartitus, minimus, Corolla ouata, ore conſtricto, revoluto, baſi pellucida. Antheræ bicornes. Bacca ſupera, calva, quinque locularis, ſeminibus ſolitariis osſeis.

Species.

Apud nos ſolum unica occurrit, cujus nunc, prætergresſis exoticis, deſignatio ſequitur.

Arbutus Uva ursi: caulibus procumbentibus, foliis cuneiformibus, ſubtus reticulatis, integerrimis perennibus.

Arbutus Uva urſi apud plurimos auctores. Fig. *Lin. Fl. Lapp.* t. 6. f. 3. junior planta. *Girardi de Uva urſi nov. anim.* t. 2. *Sandif. Theſ. Diſſ.* t. 8. *Fl. Dan.* t. 33. *Schmidt arb.* t. 138. *Su. Bot.* t. 85.
Suecis: *Mjölon*, *Mjölonris* ob baccas ſiccas, farinaceas.

Habitat in collibus campisque apricis, ſaxoſis vel arenoſis, ſylvaticis, ſterilisſimis totius Europæ, præſertim ſeptentrionalis copioſe. Per totam Sueciam frequenter usque ad Lapponiam occurrit; in America etiam boreali ex. gr. Canada et ad fretum Hudſonis.

Deſcriptio: cum folia ſola in Officinis verſantur, horum forſan ſufficiat attulisſe notas.

Folia plurima, perennantia, ramea, ſimplicia, fere pollicaria, alternantia, adſcendentia, margine plerumque cauli aduerſa, breviter petiolata, obovato-cuneiformia, coriacea, utrinque glabra. Pagina ſuperior venis impresſis notata, læte virens;

---

d) ſecundum Cel. *Wahlenberg* in Flora Suecica P. I. Upſ. 1824.

inferior fusco-reticulata, pallidior. Margo integerrimus, subrevolutus, in junioribus evidenter ciliatus. Apex aliquantulum reflexus, in junioribus acutior, in adultioribus obtusior.

Tempus colligendi optimum ante florescentiam, quae in nostris regionibus in mensem Majum et Junium incidit. Folia solum viridia & integra colligenda atque leni calore siccanda sunt.

Propter intimam suam cum *Vaccinio Vitis idaea* affinitatem, facile cum eodem commutari potest, idque eo magis, dum eodem gaudet domicilio. Neque parvi habetur eos discernere, *Vitis idaea* multo minores possidente vires medicas.

Folia hujus latiora, obouata, subtus punctis crebris notata, sunt. Caules non procumbunt, sed oblique assurgunt, inferne insuper paucioribus, tum ramis, tum foliis instructi. Sed ut melius appareat harum plantarum discrepatio, comparando conscribam characteres.

Uva ursi.	*Vitis idaea.*
Fol. versus basin angustiora, subtus laevia.	*Fol.* ad basin latiora, subtus punctata.
Caul. procumbens.	*Caul.* oblique ascendens.
Coroll. ouata, infera, 10 continens stamina.	*Cor.* supera, campanulata, staminibus 8.
Bacca sicca, farinacea, insipida, quinque locularis, seminibus quinque majoribus.	*Bacca* succosa, grate acidula, quadrilocularis, polysperma, seminibus minutis.

Sectio II. Pharmacognosia.

Sapor foliorum adstringens, postea haud ingrate amarus, denique dulcescens, salivam advocans. Odore carent, nisi pulverata, dum dulcedinem istam, quam succus Glycyrrhizae vel recens foenum gramineum exspirat, quodammodo aemulantur. Color pulveris foliis integris pallidior.

Stipites et præsertim Cortex adstringentiori, sed minus amaro gaudent sapore, et ob multam suam fibram inefficaciores, meritoque ex officinis exclusi, sunt.

Analysin chemicam, quantum ego cognovi, nemo post *Murray* instituit, cujus tempore eandem plantam etiam chemice scrutabantur *Gerhardus*, *Quer*, *Modelius* et *Girardus*. Argumentum tamen eorum, nostrorum temporum doctrinæ minus aptum, pauca præter Tannini præsentiam docet, quo ferrum atro colore præcipitatur.

Cel. *Murray* e) tamen, qui substantiam accuratius inquirebat, etiam resinam viridem, parum amaram, gummi fuscum, intense amarum, cristalla cubica, forsan acidi gallici, et sal incombustibile, invenit. Quod propria mea experimenta, cum foliis recentibus instituta, confirmarunt, comparationis causa afferre, mihi in animo est.

Succus turbidus per aquam e foliis contusis extractus, atque ebullitus, fæculas deposuit virides, quæ separatim siccabantur.

Succus dein defæcatus limpidus, colore dilute luteo brunneo, sapore adstringenti amaro, cum solutione gelatinæ animalis mixtus copiosissimum albo colore præcipitavit Tanninum. Quo vero excolato, in restante solutione Murias ferricum colore aterrimo, nullo tamen præcipitato, multum indicavit Acidum gallicum quod in his foliis, majore quantitate, quam in aliis plerisque plantis, occurrere videtur. Estque ideo Uva ursi vegetabile, quod inter nostratia proprietatibus gallarum turcicarum proxime accedit, ne quidem domesticis gallis exceptis.

Solutio tannini nullum præcipitavit Extractivum amarum; contra vera spiritus vini nubeculas gummosas deposuit, quæ seorsim evaporatæ et siccatæ gummi, haud exile, dilute brunneum sapore amarissimo, dedere. Luculenter igitur apparet, Amarum

e) Comment. de Arb. U. ursi.

Uvæ urſi principium non extractiva ſed gummoſa indole gaudere: præcipitatur nempe alcohole, non tannino, et tranſparens eſt, et optimo ſane jure amarum gummoſum apelletur,

Ex fœculis iſtis viridibus ſpiritus vini tum frigidus, tum calidus, ceram extrahebat viridem, pulcherrimo ſaturato colore ſpiritum tingentem, inſipidam atque inodoram, maſticandi mollem. In carbonem accenſum poſita intumuit, fere incenſi ceræ flavæ odorem ſpargens. Reſiduæ etiam foliorum partes eandem, ſpirituoſa extractione et cum aqua præcipitatione adeptam ceram, reliquerunt.

Quum ad quantitatem partium conſtituentium explorandam nunquam animum attendebam, niſi conjiciendo, eam determinare impoſsibile eſt, videtur tamen

Tanninum efficere partes circiter			65.
Acidum gallarum	—	—	10.
Amarum gummoſum.	—	—	15.
Cera et Fæculæ	—	—	10.

quod tamen pro certo non habeatur.

Efficaciam Uvæ urſi medicam a principio ſcytodephico plurimi derivavere, neque negare decet, quin valde efficax principium ſit: credimus tamen, vim ejus inſigniorem, ſeu ſpecificam illam in organis urini-feris, præcipue acido gallico deberi.

Noſcit enim unusquisque, quam ſingularem acida vegetabilia in organis urinariis prodant vim; intima ſcilicet ſua cohærentia decompoſitioni fortius reſiſtunt, ita ut integra per ſanguinem ad renes et veſicam provehant, ubi tunc efficaciam ſuam evolvunt. Eadem etiam cum acido gallico probabiliter eſt ratio, ideoque etiam clara Uvæ urſi foliorum in his corporis partibus tonica et adſtringens vis. Cum vero experientia docuit, noſtram plantam plurimis aliis quantitate acidi gallarum præſtare, om-

nibus facile apparet, quantum in morbis organorum uropoëticorum reliquis adſtringentiis anteferri debeat. Principio ſuo amaro ſtomachica, principio ſtyptico univerſum corpus, atque acido gallico vias urinarias præſertim, roborans, fit.

Nulla *Arbuti Uvæ urſi* præparata in Pharmacopoliis noſtris occurrunt, propinatur nempe optime et frequentisſime *Pulvis*, in doſi a granis decem usque ad drachmam ſemis vel integram aliquoties de die. Sed quoniam apud multos Nauſeam ciet, corrigentiis quibusdam aromaticis conjungi haud iniquum eſt, vel etiam datur *Infuſum* vel *Decoctum*, quæ ambo, præſertim hoc, efficaces partes bene extrahunt, atque nuperrime dicto incommodo carent.

Infuſum paratur a drachmis duabus foliorum cum libra una aquæ ferventis. Ad *Decoctum* ſumuntur etiam drachmæ duæ foliorum atque una aquæ libra, quæ coquuntur ad remanentiam libræ dimidiæ. Doſis utrorumque horum præparatorum ſolita, eſt uncia dimidia aliquoties per diem.

Infuſum ſpirituoſum ſeu *Tinctura* inutilis, partes enim efficaces foliorum ſpiritu non bene ſolvuntur.

Sectio III. Therapia.

Multiplex usque ad noſtrum tempus Uvæ urſi uſus fuit. Nempe a *Galeno* jamjam contra *Hæmoptyſin* commendata, poſtea a Medicis Monspesſulanis contra *Calculum* propinabatur, unde laudem nimiam lithontripticam obtinuit. Ita laudatur pulvis a Cel *Sauvages* f) atque præſertim a Cel. *de Haen,* g) qui, multis ſuis in calculo felicibus inſtitutis experimentis, maximam illis celebritatem tribuit.

---

f) Noſol. Method. T. II.
g) Rat. Medendi T. II.

Lithontripticam vero ejus vim nullam esse, jamjam eodem tempore ostendit Cel. *Murray*, h) atque post illum plurimi illustres Medici idem affirmaverunt, quod tamen non permittit, omnem ei abnegare efficaciam, quod etiam multi præsertim Angli fecere.

Si enim planta calculos solvere non valet, tamen inter nostri ævi medicos constat judicium, eam in genere adstringendo corpus roborare, amaritie ventriculum adjuvare, et sine dubio multa facere ad talem corporis constitutionem efficiendam, sub qua sana et ad concrementa calculosa condenda minus proclivis urina generetur.

Inter omnia vero adstringentia, sine dubio nullum majori, quam folia Uvæ ursi, vi ad Diuresin augendam pollent, diuretica autem mitiora, ne scilicet partes irritatione calculorum affectæ nimis irritentur toto die, non quidem ad calculos solvendos, sed ad illos auferendos et lotio expellendos, adhibentur. Merito igitur in morbo calculoso laudem tribuunt hisce foliis auctores, abigunt enim irritamentum, immodicam compescunt sensibilitatem, sabulum præsens expellunt, formationem novi prohibent, dum scilicet meliorem urinam producant, statum vero morbosum renis vel vesicæ, profluvium ejus mucosum, quod secundum *W. Austin* i) formationem efficiet calculorum, atque exulcerationem, corpus roborando corrigunt.

Sed non solum in hisce Systematis uropoëtici, sed etiam multis Systematis genitalis morbis folia valent, vel quo in genere tonica et adstringentia utilitatem afferant; quamobrem morbos, in quibus usurpati et usurpandi sunt, nunc enummerare restat.

Calculus tum *renalis* tum *vesicalis*. In hujuscemodi casibus inprimis celebrata sunt idque jam a veteris annis. Ut

---

h) Loco supra citato.

i) Huf. Journ. T. XXX. III. p. 76. vel etiam in ipsius auctoris *Treat. on the orig. and. comp. parts of the stone in urin. Bladd.* Lond. 1791. etiam *Abhandl. fur Prakt. Aerz.* T. XVI.

laudatores ejus, de *Haen*, *Murray* et inter recentiores *M. von Willich* k) citare ſufficiat. Illi pulverem merum dederunt, hic acido carbonico junctum. Symptomata moleſta ſemper mitigabantur, mucique excretio augebatur, ſed cesſante ejus uſu, ſemper ſolatium quoque cesſavit.

Cel. etiam Præſes mihi communicavit, quod in India orientali commorans, Uvam urſi ex Europa requiſivit, atque pluries ejus in calculis pereximiam virtutem obſervandi occaſionem invenit.

In *Nephritide* felici cum ſuccesſu plures illam adhibuere. Sic in Annalibus illis *Låkaren och Naturforſkaren* 12:*te Band.* legitur, quod ex ſedecim ægrotantibus duodecim ſanati ſunt.

In *Diabete mellito* decoctum adhibuit Cel. *Mynſter* l) ſecundum ſequentem formulam: *R. Folior. Uvæ urſi.*
Rad. Liquir. aa Unc. ſemis.
Rad. Senegæ drachm. duas.
coque cum
Aquæ libra *ad reman.* Unc. octo.
colat. adde
Spirit. ſalis dulcis dr. duas.

Dyſuriam tribus tantum doſibus pulveris curavit *Vogel*. Bonum eventum præterea experti ſunt de *Haen*, *Werlhoff* & *Murray*.

In *Enureſi* plurima alia remedia antecellit. Pulvere foliorum et aluminis morbum curavit *Günther*. m)

Item in *Paralyſi veſicæ* multam accepit laudem, etiam a Suecanis medicis.

Catharrhus veſicæ cesſavit infuſo foliorum cum camphora. *Michaëlis*. n)

---

k) Huf. Journ. T. XXI. II. p. 118. vel etiam Balding. magaz. fur ærzte T. X. II. p. 117.
l) Acta noua Societ Med. Hafn. Vol. 1.
m) Huf. Journ. T. LXI. VI. p. 27.
n) — — T. XXXIV. II. p. 29.

Mictus cruentus et *Hæmorrhoides vesicæ* pluries Uvæ ursi succubuere. *De Haen*, *Hufeland*.

Pollutiones vi sua eximia roborante forma pulveris suffrinxit. o) In *Blennorrhoea vesicæ* et *vaginæ* optimam curatoriam vim possidere, conveniunt plures. Decoctum ad uncias quasdam de die dedit *Himly*, p) qui etiam in *Blennorrhoea pulmonum* feliciter propinavit.

Phthisin vesicæ pulvere feliciter sanavit *Bourne*, qni postea etiam in *Phthisi pulmonali* usus est. q) Inter sedecim ægrotantes phthisicos, quos tractavit, tres morte amisit, novem omnino restituti sunt, ceterique convalescere inceperunt. Animaduertendum autem est, quod non sincero foliorum pulvere utebatur, sed secundum hance *Feriarii* formulam, Cinchona et opio commixto.

R. *Folior. Uvæ ursi pulv. gr. decem.*
Cort. Cinch. pulv. paulo maj. dos.
Opii pulv. gr. semis
m. D:r ter de die.

Nemo quidem negabit, quin Cinchona Opiumque multa huc effecerint, sed etiam Uvam ursi plurimum adjuvasse, verisimile est.

Cel. *Mynster* r) præterea testatur, se plurima Phthiseos Uva ursi curatæ exempla vidisse, attamen præsertim, quæ refert, tria, quibus nulla fere spes sanationis affuit. Senega, camphoratis corticeque peruviano incassum adhibitis, tandem primum casum decocto juxta hanc formulam parato, curavit.

B

o) uf Journ. T. XV. II. p. 73.
p) — — T. XXX. III. p. 24.
q) Cas. of pulmon. consumpt. treated. vith. Uv. ursi Lond 1806. vide Bradleys Journal. Vol. XIV. p. 461.
r) Nova Acta Reg. Societ. Med. Hafn. Vol. 1.

R. *Folior. Uvæ urſi* drachmam.
Rad. Liquir. conc. drach. duas.
coque cum
Aquæ — — libra.
ad colat. unciar. octo *adde.*
Syrupi Altheæ unc. ſemis.
M. *D:r*

Hujus decocti unciam dimidiam pro doſi propinavit et uſum per longum tempus protraxit.

Alter caſus denique partibus æqualibus *Foliorum Uvæ urſi* et *Gummi arabici*, cum juſculo ſecalino omni mane, ſanatus eſt.

Tertium exemplum forſan notabilius. Aegrotans ſummo gradu imbecillus, tuſſi purulenta, febre continua ad veſperam exacerbata, viribus ita proſtratis, ut per menſes lectum tenere coactus ſit, hydrope anaſarca notabili, decubitu horizontali ob dyſpnœam intolerabili, fluctuatione aliquali abdominis, tamen uſu *foliorum Uvæ urſi* cum *pulv. rad. Liquir.* optime convaluit.

In *Hydrope.* Quantum ad notitiam meam pervenit, nunquam antea in hoc morbo, ſi excipias præcedentem caſum, qui cum hydrope complicatus fuit, adhibita eſt Uva urſi, quamquam jam Gerhardus s) proponit ejus uſum in Cachexiis et Hydrope; quamobrem forſan haud indignum erit afferre, quod propria mea in hac re experientia me docuerit.

Nauta circiter ſexaginta annos natus, multa maris gravamina perpesſus, gravisſimo denique Hydrope corripiebatur, ita ut me adveniente non ſolum mortem minitante Hydrothorace, ſed etiam completa Anaſarca, præſertim pedum, nec non Aſcitide, afflictus esſet. Vires proſtratæ, reſpiratio difficilis, co-

---

ſ) Die Bärentr. chem. medicin. betr.

lor labiorum cœruleus cum pluribus aliis ſymptomatibus cacheɛticis, affuere. Ingens œdema extremitatum, ad quod accesſerunt urgentes et continui vomitus, quibus omnes tum cibi tum potus æque ac aquæ copia rejiciebantur. Cum vero inquiſisſem, poſt inunctionem ætherolei Therebinthinæ in pedibus Hydrothoracem perveniſse, ſolitis remediis hunce facile ſuperari mihi videbatur; quod etiam factum eſt, quamquam crebri vomitus medicamentorum uſum valde impediebant, quorumque ob cauſam roborantem medicinam et diætam præſcribere necesſarium fuit.

Cinchonam autem non pertulit, quare infuſum foliorum Menyanthis trifol. ſummitat. Abſinthii atque baccarum Juniperi parvis ſed frequentibns doſibus adhibitum eſt. His remediis organa digeſtionis corroborabantur, ut medicamenta retinere et cibos asſumere posſet, atque valde emendaretur.

Nihilominus tamen anaſarca pergebat, Scillaque, Digitali, Mercurio dulci, Acetate Ammonico, Cremore Tartari, Aqua Sambuci, fomentis ſiccis et faſciis fruſtra uſus tandem infortuita affligebatur Iſchuria, cujus cauſam calculo ineſſe ſuſpicabam. Hac emollientiis remediis ſublata, meque perſuaſo, Hydropem a laxitate renum dependere, poſtea folia Uvæ urſi cum Rad. Iridis florentinæ et Cinnamomo dedi, ſecundum ſequentem formulam.

R. *Folior. Uvæ urſi* drachmam
Rad. Irid. florent. ſcrupulum,
Cort. Cinnamomi.
vel etiam ſi potius placet,
Rad. Zingib. ſcrup-ſemis.
m. f, p. D:r in tribus doſ. per diem.

Et qui effectus inde ſecutus eſt? Immo primo et ſecundo die nullus, cum vero quarto revenirem. quod mirum, omnis aqua reſorpta, et per copioſam urinam ejecta erat, ita ut cutis

extremitatum inferiorum, post secessum lymphæ relaxata, in rugas sese contraxisset, specie fere pedum gallinaceorum. Eodem modo manuum atque abdominis oedema evanuit, ut senex plane convalesceret, et plurium annorum tempore corpus suum tam gracile non vidisset. — Neque, usu Arbuti per longius tempus continuato, postea rediit Hydrops, quod alias timendum fuit.

Quum Hydrops non minus sanatu difficilis, quam huc nimis frequens morbus sit, hocce remedium mihi videtur maximam merere attentionem, non solum propter vim suam et diureticam et roborantem, sed etiam quam maxime ut remedium domesticum, quod undique parari potest, et forsan sæpe curæ sufficiat; præsertim si conjungatur *Infuso juniperi amaro Ph. Nosoc. Milit. Holm.*, t) quo solo infuso hac æstaste Anasarcam curare mihi contigit.

In *Plica polonica* ad externum usum commendat *Frank.* Decoctum nempe vel Infusum ad plicas lavandas datur.

Præterea multam Uva ursi offert utilitatem œconomicam, quæ tamen nostra non refert, ideoque ex hacce opella excluditur.

---

t) paratur ita R. *Baccar. iunip. contus.* Unciam.
infunde in.
Decocti amari ferv. Libra.
colat. adde.
Spirit. frumenti unc. quatuor.
D:r *vasculatim.*

Ipsius autem decocti amari præparatio talis est, qualis
R. *Menyanth. folior.* unc. octo.
Absinthii summit. unc. quatuor.
Aquæ cong. quatuor.
Coque ad remanent. congior. trium.